

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайн Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	третій (освітньо- науковий)
Кафедра	Педагогіки, іноземної та української філології	Рік навчання	1
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Вибіркова
Спеціальність	022 Дизайн 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Семестри	1

КУЛЬТУРА НАУКОВОЇ МОВИ

Семестр 1 (осінь 2020)

01 жовтня – 30 жовтня

Викладач	Голтвеницька Маргарита Володимирівна, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри педагогіки, іноземної та української філології	
E-mail	margarita_info@ukr.net	
Заняття	Понеділок 13.00–14.35, Четвер 14.45–16.20, П'ятниця 13.00 – 14.35	ауд. 112 (3 корпус) ауд. 112 (3 корпус) ауд. 112 (3 корпус)
Консультації	Понеділок, п'ятниця 12.00–13.00	
Адреса	ауд. 301, поверх 3, корпус 2, вул. Мистецтв, 6	
Телефон	(057) 706-02-46 (кафедра ПУФ)	

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Електронне листування – офіційний канал комунікації з викладачем у робочі дні поза заняттями. Умови листування: 1) у *темі* листа обов'язково зазначити назву дисципліни (*скорочено* – КНМ); 2) у полі тексту листа зазначити адресанта (анонімні листи розглядатися не будуть); 3) файли підписувати за зразком: *прізвище_завдання*. *Розширення: текст – doc, docx, ілюстрації – jpeg, pdf*. Усі види самостійних та індивідуальних робіт надсилаються на пошту викладача. Консультації з викладачем щодо питань, пов'язаних із дисципліною, відбуваються у визначений день і час.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Опорний конспект лекцій.
2. Тренувальні роботи для поточного контролю.
3. Тренувальні вправи з основних тем курсу.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспектування, ручка. Магнітна дошка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет, смартфон) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань Microsoft Word.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Культура наукової мови» є підвищення мовної компетенції молодих науковців і забезпечення мовного аспекту їхньої наукової комунікації.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни «Культура наукової мови» є оволодіння навичками складання тексту наукового стилю, бездоганного у стилістичному, лексичному, морфологічному та синтаксичному плані, редагування текстів мистецтвознавчого профілю, а також навичками підготовки й виголошення наукових доповідей, участі у наукових дискусіях.

КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА: Здатність надавати та презентувати наукові результати в усній і письмовій формі відповідно до сучасних вимог наукового середовища.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 4. Представляти наукові результати іноземною мовою в усній та письмовій формі; адекватно оперувати термінологічним апаратом.

ПРН 6. Оформлювати результати дослідження відповідно до сучасних вимог наукового середовища; представляти науковій спільноті результати дослідження у вигляді наукових публікацій; презентувати усно та письмово результати дослідження на наукових конференціях.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення вибіркової дисципліни «Культура наукової мова» органічно продовжує формування мовної компетенції майбутнього фахівця та молодого науковця. Культура наукової мови як навчальна дисципліна: ґрунтується на шкільній програмі з української мови та на курсі української мови (за професійним спрямуванням); закладає навички культури наукової комунікації; розширює словниковий запас аспірантів; формує навички й уміння використання мовних засобів наукового стилю, складання наукових текстів (рефератів, анотацій, рецензій, курсових робіт тощо); закладає основні принципи підготовки до виголошення наукових доповідей.

Дисципліна вивчається протягом одного семестру 1-го курсу (3 кредити ECTS, 90 навчальних години, в тому числі 30 годин — аудиторні лекційні й практичні заняття та 60 годин — самостійні). Усього курс має 2 змістовні модулі та 25 тем.

Осінній семестр: 90 годин: 10 — лекції, 20 — практичні заняття, 60 — самостійні.

Змістовий модуль 1

Українська наукова думка (історія і сучасність). Репродуктивні види наукової діяльності.

- Тема 1. Мовленнєва компетентність – невід’ємна складова наукової культури та професіоналізму сучасного фахівця.
- Тема 2. Становлення наукового стилю української мови.
- Тема 3. Поняття про науку. Наука як особлива сфера діяльності людини. Наукова діяльність в Україні.
- Тема 4. Методи наукового дослідження. Класифікація методів наукового дослідження.
- Тема 5. Наукове дослідження як процес і результат. Сутність наукового пошуку.
- Тема 6. Структура та етапи наукового дослідження.
- Тема 7. Мета і завдання наукового пошуку.
- Тема 8. Об’єкт і предмет наукового дослідження.
- Тема 9. Орфоепічні норми сучасної наукової мови.
- Тема 10. Акцентуаційні норми сучасної наукової мови.
- Тема 11. Лексичні засоби наукового стилю. Термінологічна та нетермінологічна лексика.
- Тема 12. Фразеологія наукового стилю сучасної української літературної мови (далі - СУЛМ).
- Тема 13. Морфологічні й морфемні засоби наукового стилю СУЛМ.
- Тема 14. Синтаксичні засоби наукового стилю СУЛМ.

Змістовий модуль 2

Репродуктивні та продуктивні види наукової діяльності

- Тема 15. Правила опрацювання наукових джерел. План. Тези. Конспект.
- Тема 16. Анотація. Рецензія. Цитування. Реферат.
- Тема 17. Правила оформлення наукової роботи. Вимоги до структури наукової роботи.
- Тема 18. Наукова стаття як продуктивний вид наукової діяльності.
- Тема 19. Представлення результатів наукового дослідження.
- Тема 20. Оформлення бібліографії.
- Тема 21. Комп’ютерний переклад наукових джерел.
- Тема 22. Використання Інтернет-ресурсів.
- Тема 23. Наукова риторика. Підготовка промови.
- Тема 24. Вимоги до виступу перед аудиторією.
- Тема 25. Побудова доказів і спростувань.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом лекційних та практичних занять. Лабораторні заняття не передбачені. Самостійна робота аспірантів спрямована на закріплення лекційних тем. Зміст самостійної роботи: пошук додаткової інформації та її аналіз відповідно до теми власної науково-дослідної роботи, підготовка усних доповідей за лекційними темами дисципліни. Додаткових завдань для самостійної роботи не передбачено.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є залік. Для отримання заліку достатньо пройти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок процесу практичної та самостійної роботи. Для аспірантів, які бажають покращити результат, передбачені письмові контрольні питання за темами дисципліни (10 балів).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)		Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	А	A+	98–100	задовільно	64–74	D
			A	95–97		60–63	E
			A-	90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B			незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	0–34	F
	75–81	C					

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. Викладач несе відповідальність за координацію процесу занять і особливу увагу повинен приділяти досягненню програмних результатів з навчальної дисципліни. На заняттях викладач має заохочувати аспірантів до висловлення власної думки за темою заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

Викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі найновіших досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити здобувачів. Викладач повинен створити безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими освітніми потребами (в межах означеної аудиторії).

Міжособистісна відповідальність. У разі відрядження, хвороби тощо викладач має право перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з аспірантами.

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

Під час занять аспірант зобов'язаний вимкнути звук на всіх комп'ютерних та мобільних пристроях. У разі необхідності здобувач має право вийти з аудиторії (окрім заліку).

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Аспірант повинен виконувати графік навчального процесу та вимоги навчального плану. В обов'язковому порядку відвідувати всі види навчальних занять, які передбачені навчальним планом. Пропускати заняття без поважних причин неприпустимо (причини пропуску мають бути підтверджені). Якщо аспірант пропустив певну тему, він повинен самостійно опрацювати матеріал і на наступному занятті відповісти на ключові питання.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Аспіранти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні заліку тощо). Якщо під час рубіжного контролю аспірант списує, то втрачає право отримати бали за тему. Якщо факт академічної недоброчесності зафіксовано на заліку – аспірант отримує тільки ті бали, що були зарховані за попередні етапи контролю.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Години	Рубіжний контроль	Деталі
	1	лекція	Мовленнєва компетентність — невід’ємна складова наукової культури та професіоналізму сучасного фахівця	1		
	2	лекція/ практичне заняття	Становлення наукового стилю української мови.	0,5/2		
	3	лекція/ практичне заняття	Поняття про науку. Наука як особлива сфера діяльності людини. Наукова діяльність в Україні	0,5/2	1	2 2,25
	4	лекція	Методи наукового дослідження. Класифікація методів наукового дослідження	0,5		
	5	лекція	Наукове дослідження як процес і результат. Сутність наукового пошуку	0,5		
	6	лекція	Структура та етапи наукового дослідження	0,5		
	7	лекція	Мета і завдання наукового пошуку.	0,5		
	8	лекція	Об’єкт і предмет наукового дослідження	0,5		
	9	практичне заняття	Орфоепічні норми сучасної наукової мови.	2		
	10	практичне	Акцентуаційні норми сучасної	2	Рецензування	

		заняття	наукової мови		наукового тексту (з досліджуваної проблеми)	
	11	практичне заняття	Лексичні засоби наукового стилю. Термінологічна та нетермінологічна лексика	2		
	12	лекція	Фразеологія наукового стилю СУЛМ	0,5		
	13	лекція	Морфологічні й морфемні засоби наукового стилю СУЛМ	0,5		
	14	лекція	Синтаксичні засоби наукового стилю СУЛМ	0,5		
	15	лекція/ практичне заняття	Правила опрацювання наукових джерел. План. Тези. Конспект	0,5/2		
	16	лекція/ практичне заняття	Анотація. Рецензія. Цитування. Реферат	0,5/2	Укладання описової анотації до одного з фахових видань	
	17	лекція	Правила оформлення наукової роботи. Вимоги до структури наукової роботи	0,5		
	18	лекція	Наукова стаття як продуктивний вид наукової діяльності.	0,5		
	19	практичне заняття	Представлення результатів наукового дослідження	2		
	20	практичне заняття	Оформлення бібліографії	2	Написання наукової статті за темою роботи з оформленням бібліографії відповідно до вимог	
	21	практичне заняття	Комп'ютерний переклад наукових джерел	2		
	22	лекція	Використання Інтернет-ресурсів	0,5		

	23	лекція	Наукова риторика. Підготовка промови	0,5		
	24	лекція	Вимоги до виступу перед аудиторією	0,5		
	25	лекція	Побудова доказів і спростувань	0,5		

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Укладання описової анотації до одного з фахових видань	0–15
2	Написання наукової статті за темою роботи з оформленням бібліографії відповідно до вимог	0–50
2	Рецензування наукового тексту (з досліджуваної проблеми)	0–35
Всього балів		100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали	Критерії оцінювання		
	0–20	0–40	
A+	20	40	Аспірант у повному обсязі опанував теоретичний і практичний матеріал, теми самостійного курсу, виявив креативне мислення під час опрацювання завдань, аргументовано й логічно обґрунтував методику виконання завдань. Відповів на додаткові питання, додатково брав участь в експериментальних дискурсах за темою дослідження. Досконало володіє мовою в усній і писемній формах.
A	17–19	37–39	Аспірант у повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою, виявив усебічні, систематичні та глибокі знання навчального програмного матеріалу, володіє високою мовленнєвою культурою в усній і писемній формі. Допускається описка чи незначна помилка у виконаних завданнях.
A-	16	36	Аспірант у повному обсязі опанував матеріал теми, знання відповідають високим вимогам, але при цьому була допущена неточність та 1-2 помилки у відповідях на питання.
B	12–15	32–35	Аспірант у повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок, добре опанував українську мову, володіє фаховою термінологією, допускаючи при цьому не більше 2-х помилок чи 3-х неточностей при виконанні завдань.
C	8–11	22–31	Аспірант у повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив

			значні помилки, володіє українською мовою, фаховою термінологією, основами стилістики та фразеології, але поверхнево, має навички рецензування наукових текстів, допускаючи при цьому не більше 6-7-ми помилок (граматичних, орфоепічних тощо).
D	4–7	10–21	Аспірант не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні зі значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), володіє на прийнятному рівні усною формою української мови, але відповіді на питання дає неповні й неточні, допускав грубі помилки при виконанні практичних завдань (не більше 10-ти).
E	1–3	1–9	Аспірант не опанував матеріал теоретичного та самостійного курсу в достатньому обсязі, в цілому вирішив основні поставлені завдання, але виконана робота має багато значних недоліків (відсутність змістовного аналізу, логічного обґрунтування завдання, помилки в обробці матеріалу, несвоєчасна подача виконаної роботи на залік без поважної причини тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Розширений список літератури наведено у навчальних матеріалах. Також на заняттях викладач може порекомендувати додаткові джерела інформації.

1. Лисенко Н.О. Культура наукової мови: (Навчальний посібник) / Н.О. Лисенко, Н.В. Піддубна, О.О. Тележкіна. – Х.: Тім Пабліш Груп, 2015.– 271 с.
2. Лисенко Н.О. Культура наукової мови. Навчальний посібник. / Н. О. Лисенко, О. О. Тележкіна. — Х. : Вид-во НФАУ, 2012. – 190 с.
3. Васенко Л. А. Фахова українська мова: [навчальний посібник] / Л. А. Васенко, В. В. Дубічинський, О. М. Кримець. — К. : ЦУЛ, 2008. — 273 с.
4. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: [навчальний посібник] / Г.С.Онуфрієнко. — К. : ЦНЛ, 2006. — 312 с
5. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник / Г.С. Цехмістрова. — К. : Видавничий Дім «Слово», 2004.

Інформаційні ресурси

1. Орфографічний словник української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.slovnuk.ua/>
2. Словник української мови (в 11 т.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sum.in.ua/>
3. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням / Шевчук С.В., Клименко І.В. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/1180091240664/dokumentoznavstvo/oformlyuvannya_rezultativ_naukovoyi_diyalnosti